
"Znaczenie doświadczeń architektury radzieckiej dla socjalistycznej architektury polskiej", E. Goldzamt, "Architektura", nr 6, 7, 8, 1949 : [recenzja]

Ochrona Zabytków 2/4 (8), 283

1949

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z PIŚMIENICTWA

PRZEGLĄD LITERATURY Z ZAKRESU
KONSERWATORSTWA
ZA I PÓŁROCZE 1949 R.

ARCHITEKTURA — Miesięcznik, 1949

Kazimierz Wejchert, Pułtusk
(Nr 4 (18), str. 98—101, ilustr.).

Omówienie założenia planu zagospodarowania przestrzennego, uwzględniającego również Stare Miasto na wyspie.

E. Wesółowski, O Stanisławie Witkiewiczu słów kilka (Nr 5/19, str. 147—148, il.). M. in. uwagi o stanie zachowania i niewłaściwej restauracji niektórych budynków St. Witkiewicza w Zakopanem.

E. Goldzamt, Znaczenie doświadczeń architektury radzieckiej dla socjalistycznej architektury polskiej (Nr 6, 7, 8 (20—22), str. 194—198, il.). Omówiono po kolei: etapy rozwoju, teorie i zasady architektury socjalistycznej, stosunek do artystycznej spuścizny, zagadnienie formy narodowej oraz rekonstrukcji starych miast stołecznych na przykładzie Moskwy. Autor zaznacza, że spuścizna artystyczna epok feudalnych jest tworem ludu, i z tego względu zasługuje w pełni na zachowanie. Jednakże nie przez nadszatkownictwo lecz przez przyswojenie zasad twórczości można wyrazić nowe treści społeczne. KC WKP(b) i R. K. L. Z. S. R. R. wypowiedziały się tak przeciw utrzymywaniu starych miast w stanie muzealnej mumifikacji i budowaniu jednocześnie miasta nowego obok — jak i przeciw burzeniu miast starych i stawianiu na ich miejscu nowych. Zasada winna być nie restauracja lecz rekonstrukcja, zachowanie wartości historycznych połączone z kardynalnym przeplanowaniem i dostosowaniem do potrzeb epoki współczesnej i przyszłej. Moskwa jest właśnie przykładem tej linii realistycznego postępowania. Nie ma tu granicy między miastem starym a nowym, lecz jest organiczne przenikanie.

BIULETYN HISTORII SZTUKI I KULTURY R. X 1948.

Stanisław Kaczmarczyk, Nysa — zabezpieczenie zabytków (zeszyt 2, str. 174—179, il.). Pożar w roku 1945

zniszczył gruntownie miasto. Ocalały wieże obronne, rokokowy kościół bożogrobców, barokowy kościół pojezuicki, kościół św. Dominika z XVIII w. i kościółek cmentarny z XVI w. Uszkodzeniu uległy: wspaniały hallowy kościół św. Jakuba z XV w., ratusz gotycki z wieżą, renesansowa „Stara Waga”. Konserwacja objęła: kościół św. Jakuba, kościół św. Barbary, pałac biskupi i kilka fasad domów mieszczańskich.

J. S. Jamroz, Kościół pofranciszkański w Zawichoście (zeszyt 5/4, str. 185—250, il.). Historia budowy, opis, zniszczenia wojenne, sprawozdanie z robót odkrywczych i konserwatorskich przeprowadzanych przez autora w latach 1945—49, oraz uzyskana na tej podstawie rekonstrukcja stanu z XIII w. z odkrytym lektorium tęczy.

Stefan Świszczowski, Sukienice na rynku krakowskim w epoce gotyku i renesansu (zeszyt 5/4, str. 285—304, il.).

Historia założenia i dziejów budowy z próbą odtworzenia faz pierwotnego wyglądu oraz ustalenia autorstwa.

Zdzisław W. Tomaszewski, Klasztor oo. karmelitów bosych w Lublinie — dawny zbór warowny (zeszyt 5/4, str. 510—520, il.). Pomiary obecnego kościoła św. Józefa z XVII w., wykazały i ustaliły, że był to pierwotnie zbór obronny, co ma ważne znaczenie dla historii naszej architektury fortecznej.

DZIENNIK ZACHODNI V.

Odbudowa zabytków stołicy (wywiad z konserwatorem m. st. Warszawy) Nr 54/1924 z dn. 4. II. 1949 r.). Inwestycje wyniosły ok. 170 milionów zł. Prace objęły ok. 60 obiektów na terenie Starego i Nowego Miasta. Nadto zainicjowano badania murów obronnych i poszukiwania archeologiczne na trasie W—Z. Program na rok 1949 przewiduje oprócz zabezpieczeń stałych, także podjęcie akcji zainteresowania instytucji społecznych budynkami zab. na Starym Mieście.

Marian Słonecki, Dzieło Wita Stwosza wraca do dawnej świetności. (Dodatek *Świat i Życie* nr 15 do nr 105 (1945). Autor, kierownik wawelskiej